

Let's talk...

ABOUT AMBITIE!

Veel vrouwen lijken een lastige relatie met ambitie te hebben. Ze zijn wel ambitieus, maar ze zeggen het vaak niet (genoeg). Esther Mollema, trainer op het gebied van female leadership en diversiteit, sprak erover met de Amerikaanse Anna Fels, die hier onderzoek naar deed.

Aan het eind van je functioneringsgesprek vraagt je baas naar je ambities voor de volgende jaren. Wat doe je? Kom je meteen to the point met een concreet voorstel, als: "Ik wil graag over twee jaar doorgroeien naar een seniorfunctie en mijn eigen team leiden"? Of zeg je: "Ik weet het niet echt. Ik wil inhoudelijk groeien en me persoonlijk verder ontwikkelen, maar hoe precies, weet ik niet." Vraag je om een verdiende promotie? Of wacht je tot je baas die aanbiedt? In mijn ervaring vinden veel vrouwen het nog steeds lastig om duidelijk aan te geven wat zij willen. En daarom stapte ik op het vliegtuig naar New York om met Anna Fels te spreken, die daarover in haar boek 'Vrouwen en Ambitie' zo veel inzichten gaf. Zij deed een groot onderzoek naar dromen en ambities, en wat ze voor ons

betekenen. De vele vrouwen die zij voor haar boek interviewde, spraken allemaal vlot en openhartig over allerlei onderwerpen, van geld tot seks. Maar als het over hun ambities ging, werd het ineens moeilijk!

En toch vervullen ambities een diepe menselijke behoefte. Of het nu lesgeven, patiënten genezen of een carrière in het bedrijfsleven is: ergens goed in zijn én daar erkenning voor krijgen, is essentieel voor ons welzijn en geluk. Voor vrouwen van nu ligt de weg naar ergens goed in zijn nu wijd open. We hebben toegang tot alle opleidingen en beroepen. De valkuil zit hem echter nog in de erkenning, zegt Anna Fels: dat is voor vrouwen nog altijd moeilijker dan voor mannen.

Anna, als ambitie zo goed voor ons is, waarom is het voor

PRATEN OVER JE AMBITIES. DOE JIJ DAT?

Hoe herkenbaar is het verhaal van Anna Fels? Lof vroeg 't drie vrouwen.

"Ik doe wat ik leuk vind"

Lot Keijzer (37) is managing director Twist, een digitaal marketing bureau, onderdeel van mediabureau Kobalt. Samenwonend met Eric en moeder van Loïs (6) en Izzy (4)

"Eigenlijk vind ik mezelf niet zo ambitieus, al vinden anderen dat vaak wel. Ik doe wat ik leuk vind en wil daarin graag beter worden. Digitale marketing, social media, een bureau runnen; het intrigeert me en ik wil mijn vakgebied graag verder brengen. Mijn visie geef ik op steeds meer plekken en podia. Ik ben onlangs gevraagd om zitting te nemen in het IAB bestuur, als eerste vrouw. Dat geeft een gevoel van erkenning, ook omdat ik veel leuke reacties kreeg van vrienden en vakgenoten. Ook

een paar minder positieve op een internet vak-platform. Ja, dat moet je snel van je af laten glijden. Iets doen wat opvalt maakt je kwetsbaar. En strijdbaar. Het is belangrijk dat je een focus houdt op wat je graag wilt en waarom je er goed in bent. Ik weet nog dat een vriendin en media-collega tegen me zei: 'Lot, hou toch op met dat internet gedoe, 'face it' over 5 jaar weet niemand er meer iets van.' Maar toen bij mijn vorige werkgever een digitale unit opgericht zou worden, sloeg ik letterlijk met mijn vuist op tafel en riep: ja, dat ga ik doen. We lachen nog om de 'het wordt nooit wat met dat internet' opmerking. Het is wel iets meer dan een hype gebleken..."

vrouwen dan vaak nog zo'n heikel punt?

"De rollen van vrouwen zijn ongekend snel aan het veranderen, waarschijnlijk meer dan ooit in de geschiedenis. Er worden culturele waarden die eeuwen golden, doorbroken. Maar die waarden hebben nog steeds invloed. In het verleden moesten vrouwen zich vaak ondergeschikt maken aan anderen. Er was weinig ruimte voor henzelf. Dat zit nog steeds in veel vrouwen. Veel vrouwen voelen zich schuldig als ze iets voor zichzelf willen doen, bijvoorbeeld promotie maken terwijl ze nu al een leuke baan hebben, of als ze meer uren willen gaan werken. Carrière willen maken, ambitieus zijn, wordt dan als erg egoïstisch beschouwd. Vrouwen verbergen hun ambities vaak. Ik zie zelfs hier in New York, het epicentrum van ambitie, maar weinig vrouwen die echt openlijk ambitieus zijn. Vrouwen die succesvol zijn zeggen vaak dat het toevallig zo gelopen is en dat ze veel geluk hebben gehad."

Ondanks alle veranderingen in de laatste decennia, blijkt het voor vrouwen lastig te zijn hun ambities vast te houden, zegt Anna Fels. Want van vrouwen verwachten we toch nog steeds dat ze, wat hun eigen dromen ook mogen zijn, in de eerste plaats zorgzaam en ondersteunend zijn voor anderen.

Een tricky valkuil dus... Je dromen en ambities volgen maakt je gelukkiger, maar 'echte vrouwen' en 'goede moeders' horen (vinden we nog steeds) niet voor zichzelf te kiezen. Natuurlijk is dat wel aan het veranderen, maar in bijna alle vrouwen van nu zie je nog wat van deze interne strijd.

Wat kunnen vrouwen zelf doen om hun ambities vast te houden?

"Iedereen heeft aanmoediging en aandacht nodig voor zijn of haar ambities om gemotiveerd en productief te zijn. Vrouwen die die aanmoediging niet krijgen, zie ik heel vaak in mijn praktijk. Ik laat ze zien dat ze in een omgeving zitten waarin ze erg weinig

Anna Fels (links) en Esther Mollema

support krijgen. Dat ze moeten ophouden te proberen zichzelf te veranderen en dat ermee breken geen personal failure is, maar gewoon de beste, onvermijdelijke keus. De oplossing ligt niet in blijven waar je 'zit', maar in een nieuwe baan, een nieuwe omgeving, een nieuwe mentor zoeken. Cut your losses en get out!

Mijn tweede belangrijkste advies is dan ook dat je in zo'n situatie niet zo zeer naar een nieuwe baan moet zoeken, maar vooral naar een nieuwe baas. Iemand die jou wél support en erkenning geeft. Kijk hierbij ook naar de mensen die al voor deze persoon werken. Is dat de omgeving waarin jij past en zal bloeien?

Ik hoop dat vrouwen elkaar in de komende jaren veel meer gaan

"Mijn successen claim ik"

Nita Wink (40) is partner PwC, getrouwd met Kees en moeder van Janna (3) en Fedde (10 maanden).

"Misschien heeft het met mijn werk te maken, maar ik ervaar mijn ambitie voor een groot deel als een logisch gevolg van de mogelijkheden die we in dit deel van de wereld hebben. Ik kon studeren, kon kiezen voor een mooie baan, dus haal ik er alles uit wat erin zit. De successen die ik behaal claim ik ook; ik ben van het fenomeen gossip management. Erkenning vragen en het mezelf en anderen geven maakt me gelukkiger, ik word er enthousiast van. Ik heb geleerd dat anderen deelgenoot maken van wat je wilt én van je successen politiek gezien gewoon

handig is. In je eentje word je niet groot. In het begin van mijn carrière ben ik bijvoorbeeld overgestapt van ons kantoor in Utrecht naar Den Haag. Van tevoren heb ik expliciet gevraagd: wat is mijn perspectief? Ik wil graag verder met mijn carrière. Als je partner wilt worden bij een bedrijf als PwC moet je niet te bescheiden zijn. Niet denken: misschien dragen ze me dit jaar wel voor. Het gaat om jouw carrière, om jouw toekomst. Neemt niet weg dat ik voor mijn carrière best heb moeten vechten; vooral met mezelf en met mijn partner aan de keukentafel. Ik vraag regelmatig aan hem: ben jij ook nog gelukkig? Mijn carrière is leuk, maar niet heilig."

'ANNA FELS: 'OOK VOOR MANNEN VERANDERT ER VEEL'

steunen door elkaar te laten weten voor wie je in een organisatie wel en niet moet gaan werken. Ik hoop dat er meer netwerken ontstaan waarin vrouwen ook dat met elkaar bespreken."

In mijn bedrijf (Direction Europe, red.) zie ik dat ook steeds meer mannen nieuwe en andere keuzes gaan maken. Hoe zie jij dat?

"Voor mannen is deze grote culturele verandering ook spannender aan het worden. Tot nu toe hebben zij veel duidelijkheid gehad. Mannen kregen bij hun keuzes om bijvoorbeeld hun carrière belangrijker te laten zijn dan hun gezin geen negatieve feedback. Maar ook voor hen verandert er veel: 35 procent van de vrouwen in de VS verdient nu al meer dan hun echtgenoten. En in de laatste recessie hebben vooral mannen hun banen verloren. Die gezinnen leven al in een nieuwe waarheid."

In Nederland adviseer ik veel bedrijven die hun vrouwen en mannen voor willen bereiden op een meer diverse samenstelling van hun organisatie. Hoe goed lukt dat in de VS?

"We weten al langer dat organisaties met een goede man/vrouw verhouding beter presteren, maar het gaat nog langzaam. Een

lichtpuntje is dat het om een echte cultuurverandering gaat en dat als je het zo bekijkt, het allemaal best snel gaat. Maar als je het zelf meemaakt, dan kun je je aan die traagheid wel ergeren, ja."

Wat kun je als moeder doen om je dochters voor te bereiden op deze nieuwe keuzes en levens?

"Ouders die hun dochters willen helpen om voor nieuwe, minder traditionele rollen te kiezen moeten kinderen vooral leren hoe je ergens goed in wordt. Kinderen willen zich graag speciaal en bijzonder voelen, trots op zichzelf zijn. Het maakt niet zoveel uit waarin, maar ze moeten het gevoel hebben dat ze ergens in uitblinken. En voor erkenning zijn de complimenten van alleen je ouders niet goed genoeg. Kinderen hebben al snel door dat ouders niet echt objectief zijn. Ze moeten van de buitenwereld het signaal krijgen dat ze goed zijn. Ouders kunnen dat natuurlijk wel voorzichtig organiseren. Door met hun kinderen naar hun talent te zoeken en dan te zorgen dat ze er van anderen complimenten voor krijgen."

**Anna Fels,
Vrouwen & Ambitie:**
nieuwe keuzes, hardnekkige taboes, € 17,50

**Esther Mollema,
50% meer talent:**
zo scoor je met vrouwen!, € 15,-

"Mijn gevoel is: er is geen andere weg"

Pauline Schellart (40), lid College van Bestuur 15 basisscholen, getrouwd met Arvid, moeder van Abel (10), Silke (8), Pibbe (2), Danne (1)

"Als ambitie betekent: de drang om verder te komen, dan heb ik zeker ambitie. Ik had op mijn 29e al een directiefunctie in de kinderopvang, ik heb gestudeerd en een MBA gedaan. Ik heb mijn kansen gegrepen en ik vind het leuk om successen te delen. Als mensen mij ontmoeten, zien ze direct dat ik ambitieus ben. Een ex-collega van mij zei ooit: 'Jij wordt de eerste vrouwelijke minister-president.' Dat betekent niet dat ik een doordacht plan heb met waar ik over vijf jaar wil staan. Je weet in het leven toch

niet hoe het loopt. Dat heb ik wel geleerd na mijn scheiding. Bovendien, je moet wel rekening houden met hoe de omgeving naar je kijkt. Hun steun heb je tenslotte ook nodig. Op zoek naar een nieuwe baan werd ik drie keer tweede. Drie keer koos men toch maar voor die oudere, grijze man. Op dat soort momenten stel ik mezelf natuurlijk wel de vraag: waarom ben ik toch zo ambitieus? Het zou wellicht makkelijker zijn als dat niet zo was. Om het als vrouw echt te doen, om al die obstakels die worden opgeworpen te omzeilen, moet je zo ontzettend graag willen. Mijn gevoel is gelukkig heel sterk: er is geen andere weg. Als ik dit zou moeten missen, gaat er een stukje in mij dood."